

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztők háboruban léto alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hére 1 " 20

Feltámadás

Az elmúlt egész hét ünnep volt. A keresztény világ nagy hete. E hét minden egyes napjának meg van a maga vallásos jelentősége. E napok mintegy előkészítői a nagy ünnepnek. Nagypéntek a megváltó keresztrefeszítésének bűjt-napja, a nagyszombat, melynek immáron derengő hajnalán állunk, a feltámadás lélekemelő hangulatával vezeti be a husvét ünnepét.

A mai napon a vallásos áhitatra hívó harangok hangja elnémult. Csendes vezekléssel ünnepelte a világ Nagypéntek ünnepét. Az itthon néma csendjét, a harangok hallgatását a harci ágyuk rémes döngése ellensúlyozta. Borzalmas ellentét a vallásos áhitat felemelő csendjével szemben. De még borzalmasabb most a Nagyszombat symbolikus jelentése. Itthon ez a feltámadás ünnepe. A harcok véres mezején a halál dus aratása.

Mintha minden megváltozott volna e világon. A tavasz verőfényét felgyújtott falvak, égő városok fénye homályosítja el. A békeidők munkás eszközei helyett gyilkoló fegyver milliói kezében. Mintha az emberek lelkéből kivesszett volna a vallás által beplántált felebaráti szeretet. Káini bűsz indulattal rontanak egymásra és vetnek és aratnak halált. Itthon tétován állunk és aggódva várjuk a kilenc hónap óta tartó háboru véres forgatagában, az emberiség eme rémesen hosszú, a halál aratásának nagy hetében, mikor virrad a feltámadás?

Eljön-e valaha — sóhajt fel a csüggedő. Bizakodóan reméli elérkezését az, kinek lelkében mélyen gyökeret vert a hit, hogy szent ügyünknek, fényes igazságunknak az igazságtalanok erején, területük hódításáért a tébolyult agy által irányított öldöklő fegyverek nem szabad.

A feltámadás ünnepének varázslata belopódzik a kétkezdő lelkekbe és a csüggedőt a bizalom ébresztésével felemeli. Hinni tanítja. Remélni a jobb, a szebb jövőt. Mert el fog jönni ez az idő. Hiszen a világon minden véges. Vége kell hát, hogy szakadjon a háboru vérzivatarának is.

Majd eljön az idő, mikor a kezektől kihull az öldöklő fegyver és újból felveszik a békeidők hasznos szerszámaikat. Majd el fog jönni az idő, mikor haza jönnek és az asztalnál, szereteteik körében újból elfoglalják helyüket azok, kik most a halál aratásának munkásai. Majd el fog jönni az idő, mikor az aggódó lelkekből elszáll a sejtések, kínzó gyötrelmek sok-

szor néma, olykor kitörő fájdalma. El fog jönni e nap. El fog jönni a harc után a béke, viaszly után a megbékülés. Dereng már e nap hajnala. E nap lesz a legnagyobb ünnep. Az emberiséget éltető béke

fenséges ünnepe. Igen, ez el fog jönni és e nap lesz az új nagyszombat. Ez lesz aztán az emberiség valódi Nagyszombatja, igazi feltámadási ünnepe.

A világháboru hírei:

A kárpáti harcok

Eperjes, április 2.

A Beszkid-depresszió egész vonalán az események hullámzatosak. Némely völgyekben és magaslatokon napok óta nagy a csend, amely alatt a csapatok municiójukat és emberállományukat egészítik ki. A nyugati fronton, az Ondava felső völgyében, Tberó fölött Szemelynél ma is temették az oroszokat.

A front más részein ismét új erővel kellett szembeszállanunk. Az elmúlt éjszakán az Ondava középső völgyeiért és a Fekete-hegyért kemény küzdelem folyt. Az oroszok támadtak, támadásaikat azonban nagy veszteségeik mellett visszatasítottuk.

Mennyire vannak csapataink Lembergől

Bukarestből jelentik: A „Rumänischer Lloyd“ a következő burdujenii táviratot közli:

Stanislaw mellett huszonnégy óráig tartó heves harc folyt le, amely az oroszok súlyos vereségével végződött. Az osztrák-magyar csapatok több ezer orosz elfogtak, miközben Halicsot megszállták, az ellenséget egészen Lembergig visszadobták. Halics mindaddig orosz kézben volt.

A bukaresti lap híradása, ha valóban bizonyul, igen öröndetes eseményt jelent be számunkra, galíciai előnyomulásunknak meglepően gyors és váratlan előhaladását. Halics, amelyet csapataink állítólag elfoglaltak. Sztanislawtól északra, mintegy 25 kilométernyire fekvő, 500 lakosú városka, amelynek azonban katonai jelentősége nincs,

mert vára 1765. óta romokban hever.

Galíciai előnyomulásunk iránya Lemberg. Az a híradás azonban, amely arról szól, hogy Lembergig nyomtuk vissza az oroszokat, bármennyire öröndetes is, túlzottnak látszik. Halics és Lemberg közt a távolság kilencvenkét kilométer, ami öt napi távolságnak felel meg. És így, ha legujabb sikereink valóknak bizonyulnak is, akkor is még jelentős távolságot és nehézségeket kell legyőzniök diadalmasan előnyomuló csapatainknak.

Előnyomulásunk Beszarábiában

Molnicából jelentik: A monárkia csapatai nagy erővel nyomul-

nak Beszarábiába, ahol a harcok szakadatlanul tartanak. Az itten levő orosz csapatok parancsot kaptak, hogy vonuljanak egy nagyobb területre. Az oroszok a nagy harcokban szenvedett súlyos veszteségüket állítólag Przemysl-nél felszabadult erőikkel pótolják.

Egy repülőnk bombákat dobott Cetinijére

Berlin, ápr. 2.

A „Lokalanzeiger“-nek táviratozzák Cetinjéből: Az „Agence Havas“ jelentése szerint egy osztrák-magyar pilóta tegnapelőtt éjjelkor elröpült Montenegró fővárosa fölött és több bombát dobott le, különösen a királyi kastély környékére. A bombák anyagi kárt okoztak.

Szerbia hadiszállítási Görögországon át

Bécs, április 2.

Ami hírekkel szemben, hogy a görög kormány nem engedte meg a Szerbiának szánt hadianyag továbbítását Szalonikiból, a „Sudslavische Korrespondenz“ szalonikii távirata megállapítja, hogy ezeket a hadianyagokat még most is átengedik Szerbiába. Tegnap több francia orvos érkezett Szalonikibe kórházi személyzettel és gyógyszerrel.

A Messageries Maritimes egyik gőzöse két légi járművet, 14 tábori ágyut, 2000 láda ágyumuniciót, új katonai automobiloikat és különböző gyógyszereket vitt Szalonikibe Szerbia részére. Valamennyi szállítmány francia eredetű.

Szerbia helyzete

Pétervári, április 2.

A „Ruskoje Szlovo“, tudósítója, aki most tért vissza Szerbiából, cikksorozatban számol be Szerbia szomorú egészségügyi helyzetéről, a kiütéses tifusz pusztításáról. Volt nap, melyen hatszázan haltak bele a tifuszba. Legborzasztóbb a járvány Nisben, Kragujevácon és Gyevgeli környékén, ahol rengeteg menekült és fogoly van összezúfolva. A sok kórházban és barakban nincs ágy és nincs matrac, nincs szalma, melyet cserélni lehetne, nincs hely a temetőben, melyek zsúfolva vannak, úgy hogy a hullákat már égetik. Ryan dr., az amerikai vöröskereszt-misszió vezetője egyedül, segédo orvos nélkül kezelt 2900 beteget, Hardy dr. ápolószemélyzet nélkül kezelt

600 beteget. Felhívja Oroszország és külön Anglia figyelmét Szerbia helyzetére. A hősi kis országot az a veszély fenyegeti, hogy ki fog halni, orvosokat, orvosságot, ápolókat kér tehát Szerbia részére.

Román jelentés a besszarábiai harcokról

Bukarest, április 2.

A Dimineata tudósítója a besszarábiai határon lévő Molnicából a következőket jelenti: A hatalmas ágyudörgés és géppuskák kattanása idáig elhallatszik. Teljesen megbízható helyről közlik velem, hogy az orosz csapatok parancsot kaptak, hogy Besszarábia területére vonuljanak vissza.

A határon beszéltem egy orosz altiszttel, aki elmondta nekem, hogy március 27-én vívott harcokban egy egész orosz zászlóalj semmisült meg és esett fogságba.

Török sikerek Kaukázusban és Arábiában

Frankfurt, apr. 2.

A „Frankfurter Zeitung”-nak jelenti magántávirat Konstantinápolyból: A kozákok március 27-én támadást intéztek a kaukázusi török csapatok ellen az Arax-folyónál. A támadást az oroszok nagy vesztesége mellett visszaverték. Oltyól északra szintén megfiúsult egy orosz támadás. Egy orosz repülőgép a török csapatok fölött töröknyelvű proklamációt szórt le, amelyet állítólag kaukázusi mohamedánok szerkesztettek. Természetes, hogy a török csapatok átláttak a szítán. Az oroszok főerejüket Koi vidékén vonják össze.

Medinai jelentés szerint Muszeldze mellett a medinai partokon egy angol hadihajóról gránátokkal lötték a várost. A hadihajóról egy szakasz katona eközben partraszállt. Az arabok heves tüzeléssel fogadták az angol csapatot és a partraszállt katonák legnagyobb részét megölték, vagy megsebesítették.

ORVOSOK

igazolják, mint leg'itünőbb köhögés elleni szert a:

**Kaiser-féle
Mell-Karamellák**
a „3 fenyővel”

Miliók használják

Köhögés

rekedtőség, elnyálkásodás, hurut, számarhurut ellen és különösen meghűlés ellen, mely miatt minden hűroosnak nélkülözhetetlen. 600 orvosi és más egyén igazolja a biztos sikerét ezen étvágygerjesztő és kellemes cukorkáknak. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hadi csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Az ügyvédek hadisegélye

Kárpótolják az ügyvédeket

A háboru alatt az ügyvédi karra is egy jelentékeny része került abba a helyzetbe, hogy segélyezésre szorul. A kormány, amely ébren őrökdi az, hogy ekszisztenciák ne szűnjenek meg, az ügyvédi karra is kiterjesztette figyelmét. A kormány nem könyöradományokkal és apró jótékonykodással akat tapaszt ragasztani a mély és égő sebekre, hanem belenyúl a dolgok gyökerébe és teljes alapossgal orvosolja a bajokat.

Most arról értesítenek bennünket, hogy a hadiadóból befolyt összegből a kormány a szegedi ügyvédi kamara területén is segélyezni azon ügyvédeket, kiknek irodái jövedelme a hadbavonulás miatt megcsappant.

A havi segély, mint a miniszter a kamarához küldött leiratában jelzi, 200 koronánál több nem lehet és a jövedelmekben károsult ügyvédeknek március elsejéig visszamenőleg megadandó.

Állítólag a szegedi ügyvédi kamarához már egy nagyobb összeg érkezett a kamara területén lakó ügyvédek kárpótlására.

Ez iránt a segély iránt már a kamara területéről több ügyvéd folyamodott és legközelebb összeül a kamara választmánya és kiutalja a segélyeket, melyre azok is igényt tarthatnak, kik mint tiszték szolgálnak, mert a tisztí fizetés, női ellátás más természetű. E segélyt a kormány a hadiadóból az irodai károsodást nyújtja az ügyvédeknek.

Újabb rendelet a földek bemunkálásáról

Elveszik a földet attól, aki nem műveli

A földek bemunkálását célzó nagyfontosságú rendelet érkezett ma Csanádvármegye törvényhatóságához. Az új rendelet, a földek teljes megművelésének érdekében radikális rendszabályokat tartalmaz. E szerint, aki nem műveli meg a földjét, attól elveszik.

A rendelet kimondja, hogy a haszonbérlet tartozik földje megműveléséről minden körülmények között gondoskodni. Ha akár katonai bevonulás, akár más dolog miatt is a bérbevevő nem képes ennek eleget tenni, akkor a bérbeadó visszaveheti tőle földjét, akárminő szerződés kötelezné is. Ekkor a bérbeadó köteles megműveltetni a földeket, ha nem él ezzel a jogával, akkor elveszti. A bérlőnek csak az a joga van meg, hogy visszakövetelje esetleg a földekre fordított költségét erre az esztendőre, meg, hogy ne fizessen árendát.

Ha vitás kérdések merülnek föl földátadásnál, ezekben a közigazgatási hatóságok döntenek. Megyei községekben az 50 kataszt-

rális holdnál kisebb földek dolgában elsőfokon a községi előlároság, másodfokon a főszolgabíró, annál nagyobb birtoknál elsőfokon a főszolgabíró, másodfokon az alispán dönt. Makó város területén a városi tanács az egyetlen birói fórum.

Ha valamelyik fél nincs megelégedve az ítélettel, akkor 30 nap alatt jogában áll a rendes bíróságokhoz fordulni és ott érvényesíteni az igényét. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet a kihirdetése napjától lép életbe, tehát már Csanádmegye területén érvénye van.

A vármegyében és a Makón egyaránt alig lesz intézkedni való az új rendelet után, mert már is legnagyobb részét megtörtént a gondoskodás a földek legteljesebb megműveléséről.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Április 3. Szombat. Róm. kath. Nagysz. Protestáns Nagysz. Görög-orosz márc. 21. Jakab ifj. Nap kel 5 óra 38 percek, nyugszik 6 óra 30 percek.

Időjárás. Változó, szeles, hűvös idő várható, még sok helyütt esapadékkal. Sürgönyprognózis: Változó, szeles, hűvös, sok helyütt esapadék. Déli hőmérséklet: 10-2 Celsius.

A lisztárak megváltozása. A kormány tegnap kiadott rendelete következtében a gabonane-művekből készült lisztne-műek árai megváltoznak. A rendelet csak az ármegállapítás általános irányelveit határozta meg, azonban az egyes lisztne-műek árát számszerűen nem állapította meg. Az irányelvek alapján elkészült számítás szerint a finomabb lisztfajták megdrágulnak, a kenyérliszt és a kevésbé finom lisztfajták olcsóbbak lesznek. A finom tézsliszt ára 80,38 kor. lesz (volt 68,68 kor.), a főzliszté 66,01 kor. (volt 58,46 kor.), a kenyérliszté 44,69 kor. (volt 46,23 kor.), a sima őrlésű buza-liszté 47,56 kor. (volt 50,02 kor.), a tiszta rozsliszté 42,67 kor. (volt 44,24 kor.), a tiszta árpaliszté 41,44 kor. (volt 44,18 kor.), a tengerliszté április hónapban körülbelül 34,80 kor., május-júliusban 33,28 kor., a cinquantin-liszté áprilisban 37,52 kor., május-júliusban 35,84 kor., mind 100 kilogrammonként, zsák nélkül, tiszta súlyban.

Az önkéntesek bevonulása. Ismeretes, hogy a 19 és 20 éves önkénteseknek e hó 15-én kellett volna bevonulniuk. Most illetékes helyen arról szereztünk értesülést, hogy a 19 és 20 éves önkénteseknek bevonulását április 15-ikéről később kihirdetendő határnapra elhalasztották.

A kiskoru gyermekek örök-befogadásának megkönnyítése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a magyar kormány a kiskoru gyermek örök-befogadásának megkönnyítéséről a háborus események által indokolt esetekkel kapcsolatban a kivételes intézkedések és felhatalmazás alapján a követ-

kezőket rendeli el: Kiskoru örök-befogadása iránt a törvényes képviselőre vonatkozó szabályok megtartásával kötött szerződést, ha a kiskoru a háboruban gyámolítóját elvesztette, valamint a háborus eseményekből folyó egyéb különös méltánylást érdemlő esetekben a gyámhatóság jóváhagyhatja és az igazságügyminiszter kormányhatóságilag megerősítheti akkor is, ha az örök-befogadásnak a fennálló jogszabályok szerint megkívánt valamely különös kelleke hiányzik, feltéve, hogy a szerződés az örök-befogadót az örök-befogadottal szemben terhelő törvényes eltartási kötelezettséget nem zárja ki. A gyámhatóság jóváhagyást, ugy-szintén a kormányhatóság megerősítést tartalmazó záradékban hivatkozni kell arra, hogy a jóváhagyás vagy a megerősítés a jelen rendelet alapján történt.

Szinészet Makón. Azt hisszük, hogy mindenkit jóleső érzéssel tölt el ebben a komor napokban is, hogy Nádassy József szintársulata, mely most is a legjobb erőkből van összeállítva, e hó 20-án Makóra jön, és 23-án megkezdí előadásait a Hollósy Kornélia-színházban. Nádassy madta be kérvényét a színügygyámolító egyesülethez, mely pár nap múlva határoz e tárgyban. Ez alkalommal csak röviden említjük meg, hogy műsoron csupa ujdonság van.

A katonák megvendégelése. A sebesült katonák husvéti megvendégelésére Varga Ferenc lókereskedő 142 kor. 60 fillért gyűjtött és ezt felhasználás végett a polgármester rendelkezésére bocsátotta. A megvendégelés husvét első napjának estéjén lesz az I. és II. számú kórházban.

Hütlen cseléd. Kertész Anna eseléd Mezőhegyesen gazdájától apró tárgyakat eltulajdonított. Később férjhez ment. Aradra költözött, hol viszont idegen kendőket találtak nála a detektívek. A kir. törvényszék a két ügyet szíjjelválasztotta és a mezőhegyesi ügyben elrendelte, hogy a távollévő sértett magánvadásat terjesszen be. Másik ügyben a vádlottat, bizonyítékok hiányában felmentette.

Három hold

szántóföldet

kukorica alá haszonbérbe keresek. Haszonbérbeadni szándékozó nálam jelentkeztek. DR. KISS PÁLNÉ Hajnal-utca 13.

Zsákoló munkásokat felvesz a Zeitler gőzmalom Részvénytársaság.

Kinek jár segély?

eimü könyvecske, mely részletesen tárgyalja, hogy ki tarthat igényt a hadisegélyre, megérkezett és kiadóhivatalunkban

20 f.-ért kapható.

Ünnep előtt

Kórházaink husvétja

Alig van város széles e magyar hazában, mely annyi szeretettel, gondnal ápolta volna a körébe utalt sebesült katonákat, mint Makó város nemesen érző közönsége.

E közönség nemeslelkűsége feledtetni tudta karácsonykor az ide került hősökkel a haretér borzalmas szenvedéseit. Otthonná varázsolta e város közönségének lelkéből önként felsarjadó felebaráti szeretet által, a messze földről idekerül hősök számára az egyszerű kórházakat.

Mikor karácsonykor kigyultak a makói katonai kórházakban a karácsonyfa apró gyertyái, a szenvedő hősök szeméből a megelégedés jóleső érzése olthatatlan fényvel csillámlott, mely feledtette velük a harc szenvedést, a távoli édes otthon, mert pótolta e város közönségének szeretete, jótékony-sága.

Karácsonykor elhalmozta közönségünk az itt időző sebesült katonákat minden jóval. Ünnepet, igazi ünnepet szerzett számukra.

Most is nagy ünnep előtt, a husvét előtt állunk. Sebesült katonáink most is vannak, nem olyan számban ugyan, mint karácsonykor. Azonban ezek is úgy vérzettek a hazáért, mint a régiek. Es hőseink iránti szeretet még nem aludt ki a mi közönségünk lelkéből.

Biztosak vagyunk hát benne, hogy e város nemeslelkű közönsége most is igazi ünneppé varázsolja a makói katonai kórházak husvétját.

Van nekünk még egy kis kalásunk, egy kis izletes ételünk, egy kis dohányunk, tán egy kis borunk is. Ezeket adjunk e nagy ünnepen a mi szenvedő katonáinknak, hogy feledtessék velük fájdalmaikat, hogy lelkükbe varázsoljuk édes otthonuk életét melegét, és hogy részükre igazi ünneppé tegyük a husvét ünnepet.

Áruhiány Makón

Az ünnep előtti piac

Ugy szokott az lenni mindenütt szerte az országban, de különösen nálunk Makón, a tejfel-mézrel folyó ország eme gazdag városában, hogy az ünnepek előtti hetipiacok nagyon látogatottak. Mindenkinél van valami pénzzé tenivaló áruja. Mindenkinek van valami vásárolni valója. Mert hiszen bármennyire kifejezője is Makó városa, a tipikus agrár városnak mégis két csoportot kell lakosságában megkülönböztetni: a termelőt és fogyasztót. A kisebb megtagolások nem jöhetnek komolyan számításba.

Tehát e város lakossága, ugy agrár, mint merkantil szempontból két csoportra osztható. E két csoportnak egymásra utaltsága teremtetten meg eddig a makói piacok egészséges kereskedelmét. Hiszen itt nem valami nagyszabású kereskedelmet kell érteni, csak azt, mi nálunk a viszonyok fejlődéséből oly szabályosan kialakult.

Ma még ez a kereskedelem is hiányzik nálunk. Tönkre tette a háboru és sok olyan hatósági intézkedés, melyből egyik homlok-egyenest ellentmond a másiknak. Nem bírjuk ma a hatósági intézkedéseket, mert föltétlenül elismerjük, hogy a rendelkezések mindegyike jót akart és csak a viszonyok nem ismerése okozta, hogy a rendelkezések a jó helyett a rosszat eredményezték.

Mindenesetre ennek kell tulajdonítani azt is, hogy a makói hetipiacokon már hetek óta hiányznak a közellátáshoz szükséges élelmiszer-cikkek. Fényes bizonyítéka ennek a mai, nagypénteki hetipiac. Ez a piac, a nagy husvétünnepet előzi meg. E napon más években csak úgy torlódott az áru, jó árat adott a vevő. Ma nem volt árus. Volt azonban vevő sok, nagyon sok, kik kétségbeesve futkostak a piac egyik tájáról a másikra. Áru hiányában nem bírták megvenni, még drága pénzért sem az ünnepi bárányt, csigaleveshez szükséges csirkét, avagy tyukot.

A gabonapiac teljesen néptelen volt. Nem volt egy szem gabona sem. A mai piacot tehát, ha jellemezni akarjuk, végeredményében csak annyit mondhatunk róla, hogy nagyon sok volt a vevő és vásárolt volna is, ha lett volna mit.

A legmagasabb árban vásárol szalonnát, háziszappant és zsirt
Iritz Miksa, a megyeházzal szemben.

Sok a vén leány

Szomorú házasságkötési statisztika

Szomorú idők virradnak a leányokra. Eddig is két leány jutott körülbelül egy férfinak, hát mi lesz a háboru után? Természetesen ma még korai számolni, de a statisztikusok egy pillanatra se nyugodnak és már el is készült az első jelentés. A háboru még javában dul, ma még tiizta képet igazán nem láthatunk, de az tényleg valóság, hogy már a mestani jelentésekben is szomorúan világlik ki a háboru irtószó hatása.

Ha az utolsó négy esztendő januári adatait hasonlítjuk össze, az eredmények ezek lesznek: Magyarországon, januárban

Házasságkötések: 1912-ben 19.103, 1913-ban 16.894, 1914-ben 18.044, 1915-ben 6.274. Elve születtek: 1912-ben 56.332, 1913-ban 55.448, 1914-ben 53.289, 1915-ben 52.020. Hét éven alul elhaltak: 1912-ben 16.579, 1913-ban 16.258, 1914-ben 15.318, 1915-ben 18.032. Hét éven felül elhaltak: 1912-ben 23.833, 1913-ban 23.102, 1914-ben 22.733, 1915-ben 23.847.

Ezek a számok arról tanuskodnak, hogy 1912. óta a házasságkötések száma jelentékeny mértékben lecsökkent, ellenben a halálozások száma,

különösen a gyermekhalandóság emelkedett. 1912. januárjában minden ezer lélekre 121 házasságkötés esett, míg 1915. januárjában már csak 1.9. Az élveszülettek száma 35.9^o ról 32.4^o-ra szállott le, ellenben a hét éven aluliak halálzási száma ezer lélekre számítva 1912-ben 106 volt, míg 1915-ben 11.3. A népszaporodás ezer lélek után 1912. januárjában 10.5 volt, míg 1915. januárjában már csak 6.3. Ha nem egy hónapnak, hanem az egész esztendőnek az eredményeit hasonlítjuk össze, akkor konstatálnunk kell, hogy például 1914-ben 37.000-rel volt kevesebb a házasságkötések száma, mint 1911-ben és 1914-ben 35.000 gyermekkel született kevesebb, mint 1912 évben Magyarországon. Még szomorubb az arány Horvát-Szlavonországban, ahol a házasságkötések arányszáma (1000 lélekre számítva, 1912. januárja óta a házasságkötések 13.9 ról 3° ról, a születések 37° ról 32.9^o ról esett. A népszaporodás, amely 1912. januárjában még ezer lélek után 8.2 t tett ki, 1915. januárjában már minus 1.6^o ról csökkent.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(861)

98. fejezet.

Akinek bottal ütök a nyomát.

— Vita után, folytatá Del-Monte, a drága szobrocskát én még láttam! De ki gondolt volna a lopásra? Eppen indultam kifelé, midőn az egyik felvigyázót látta csukás előtti körútra indulni! Mindjárt rá hallottam egy ijedt kiáltást. Nagyon természetes, hogy maradtam.

— És hányan voltak akkor?

— Már csak ketten!

— És a felöltös ur?

— Az már előbb eltávozott; válaszolt Del-Monte. Kimondhatatlanul meg voltunk lepelve, midőn a felvigyázó rémülten panaszkodta, hogy hiányoznak a tárlat legdrágább tárgyai. Ez a tényállás, uram!

Bombini megragadta kezét.

— Köszönöm gróf ur, köszönöm! Így talán hamarabb nyomába jövünk a tettesnek.

Kérem, ha a közönség nem támogat, akkor igazán semmire sem mehetünk! Mert elvégre mi rendőrök nem lehetünk felsőbb lények! Mi is csak közönséges halandók vagyunk, közönséges szemekkel és közönséges fülekkel ellátva.

De még milyennek! gondolta magában Del-Monte.

— De már most mindjárt tetteh látunk! mondá Bombini egész felvillanyozva. Gróf ur, ha a tettes el lesz csipve, ezt önnek köszönhetjük.

Del-Monte fölemelkedett:

— Sok szerencsét, rendőrfőnök ur!

Bombini még egyszer köszönőleg rázta meg kezét. Néhány pere mulva maga elé idézte az összes biztosokat.

— Maguk barmok... maguk

fülesek! Hát mindig csak én nekem kell valami okosat kitalálni, hogy a maguk tehetetlensége miatt a rendőrség tökéletesen el ne veszítse minden hitelét?

A biztosok elhülve néztek egymásra. A rendőrbasa pedig végtelen göggel folytató:

— Micsoda ostoba nyomon haladtak maguk eddig! Így aztán persze, hogy nem foghatják el a tolvajt. Az igazi személyleírás tehát ez: sárga bő felöltő, drapp-színű kockás nadrág, közép vézna termet, meglehetősen bajusz, jól gondozva, barnás arcszín, fekete szem!

(Folyt. köv.)

Kiadó földek közel a városhoz !!

Hagymának, szabadgyökérnek, dinnyének, lucernának. Tudakozódni lehet: Iritz Samuel özvegyénél.

MAKÓI URÁNIA SZÍNHÁZ

Nagy ünnepi előadások!!!

Szombaton és vasárnap

Gróf bosszuja

Dráma 3 felvonásban.

Hétfőn délután 4, este 8 órakor:

Az oroszlánszelidítő bosszuja

Dráma 3 felvonásban.

Tisztelettel Az igazgatóság.

Hogyan leszünk 100 esztendősek?

Válasz:

Igyék naponta 1—2 palack

Szent István duplamaláta sört.

Ez nemcsak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség, étvágyhiány, vérszegénység, álmatlanság, gyomor-bajoknál igen ajánlatos lábbadozó betegeknek, szoptató nőknek is.

Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártja. — Kapható minden fűszer- és esemege üzletben. Eredeti gyári palackoltásban kapható: Iritz Samuel özvegyénél, Makón.

Értesítés Kőbányáról!

Szíves tudomására adjuk a nagy-
érdemű közönségnek, hogy
Csanádvármegye részére

főraktárunkat
Iritz Sámuel özv.
cégnek

adtuk, ahol mindenkinek módjában
van a legjobb és legtisztább
eredeti gyári töltésű Világos
Maláta és Dupla Maláta söröket
beszerezni, kisebb és nagyobb
mennyiségekben. Vendéglősök és
italmérők külön kedvezményes
árakban részesülnek. — Kőbányai
Polgári Serfőződe Részvénytárs.

POÓR ENDRE

gyógysereséknél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan haló ár-
talmatlan szer, szepítő, májfert,
ar- és közhőrség és min-
denféle bőrtisztítási-csodák ellen

**Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfjítő szer.**

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfjítő 1 ko-
rona. Szappanok több kiállításos ör-
mekkel látnak kiállításra.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG“-ba.

A HÁBORU

fejleményeire ugyiszólván minden ember kíváncsi és meg-
keltőstetett szorgalommal olvassa azoknak a napilapoknak
híradásait, amelyről meg van győződve, hogy legjobb ér-
tesülései vannak. — Ma már — kevés kivételével — minden

MAKÓI

ember csakis olyan újságot olvas, amelyből világosan látja,
hogy az a lap az ő szőszőljője is és az ő érzelmeivel egybe-
vág. Így nemhogy Makón, de vidéken sem nagyon sok

FÜGGETLEN

érzelmű ember van, akinek már kora reggel az asztalán ne-
volna a „Makói Független Ujság“ az napi száma újabbál-
újabb hírekkel telve. — Ha pedig valakinek valami eladni,
venni vagy hasznosbérbe adni valója van, ezen köszkedvel

UJSÁG

meghozza a kívánt eredményt, mert elosóságánál és meg-
bízhatóságánál fogva Csanádvármegye legelterjedtebb napi-
lapjai között foglal helyet. — Egyszeri hirdetés minden-
kit meggyőz az elmaradhatatlan biztos siker felől. 0 0
Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2 sz.

Van szerencsénk a jégvásárló tisztelt kö-
zönséget értesíteni, hogy

a jéggyártás kezdetét vette

és a jég árát f. évi április hóra követke-
zően szabtuk meg: Üzleti célokra 12 és
fél kilón felüli vásárlásoknál a malomban
átvéve kilónként 3 fillér. Magánhasználatra,
a házhoz szállítva kisebb mennyiségben,
kilónként 5 fillér.

Zeitler gőzmalom r. t.

Kinek jár hadisegély ?

Ez a kérdés jár most szájról-szájra a közönség között. Erre a kérdésre
nehéz volna ezen a helyen megfelelni, de a férj háboru multával meg-
tud arra a kérdésre, — ha saját fényképét látja a hő-ök nagy arckép-
albumában — hogy felesége megérdemelte-e a hadisegélyt ?

Megérdemli-e

az az asszony a hadisegélyt, ki nem áldoz néhány fillért, hogy háboru-
ból visszatérő férjének örömet szerezzen? Erre a kérdésre is a férj
van hivatva megfelelni, azért azon legyen minden asszony, nehogy
rossz véleményt mondjon róla férje, még nem késő, hozza be akár ka-
tona, akár civil fényképét kiadóhivatalunkba, hogy elhelyezhessük azt a
hősök nagy arckép-albumában. Így nemes célt is szolgál, — mivel a
tisztia jövedelmet a vörös-kereszt javára fordítjuk, — és férje is azt
fogja mondani, hogy felesége megérdemelte

a hadisegélyt.

Még mindig fogad el a kiadóhivatal fényképeket a hősök arckép-albumába !

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.